

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить два рази на тиждень:
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Стіварищення "Українських Робітничих Вістей".

Передплата на рік \$4.00
Адреса:
UKRAINIAN LABOR NEWS,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

СЛОВНИМ СВОЇМ ОБОВ'ЯЗОК В МІСЯЦІ МАЮ!

Розпочався місяць май. Українські робітники і робітничі в Канаді мають в цій місяці важке завдання до виконання — нести поміч українській робітничій пресі в Канаді, це є "Українським Робітничим Вістям", "Голосови Праці" і "Голосови Робітничі". Ця робота припадає в першій мірі на українські робітничі організації, як відділи Української Секції Робітничої Партії Канади, філії і відділи Стіварищення Української Робітничої Дім, відділи Секції Женщин-Робітниць при Стів. У.Р.Д. і інші робітничі товариства, зв'язані зі Стів. У.Р.Д. Як ці робітничі організації мають повести кампанію в користь української робітничої преси в Канаді, про це вже писалося в нашій газеті попередню. Всіх способів треба ужити, щоб зібрати якнайбільше фондів для нашої преси і наших журналів. Представлення, концерти, забави, розігрівки і інші підприємства в місяці маю повинні бути устроєні в користь нашої преси. Поодинокі товариші і товаришки, на скільки лише дозволять їм час, повинні в місяці маю збирати передплату пресовий фонд серед своїх товаришів і товаришок праці. Як керувати найкраще майську кампанію в користь нашої преси, це показали українські робітничі організації в Вінніпегу, які вибрали кілька тяжких тому назад особливий комітет і виробили точну програму праці, про що вже писалося в "Українських Робітничих Вістях". Ми віримо, що за приміром Вінніпегу пішли товариші і товаришки по цій Канаді і також виробили план майської кампанії. Тепер треба лише взятися широким за діло і перевести план в життя.

Товариші і Товаришки! Преса є нашою найбільшою зброєю під теперішню пору і ми повинні подбати, щоб ця зброя належимо виконувала свою службу. Обов'язком нашим є забезпечити в місяці маю істотність нашої преси, щоб вона не храла в літніх місяцях. Віддаймо всі свої сили в цій місяці в користь нашої преси, а цей обов'язок буде сповнений. Покажимо свою свідомість тим, що ми потрафимо втримати на належній височині нашу пресу. Наші вороги найбільше намагаються на нашу пресу, бо вони розуміють її значіння для працюючих мас. Покажимо же тим наймитам капіталу, що ми не випустимо з рук нашої зброї, а будемо гатити нею безпощадно всіх ворогів працюючого люду. Хай же-ж місяць май доставить амуніції для нашої зброї! Попрацюймо всі як один в цій місяці для української робітничої преси в Канаді! За Вами діло, Товариші і Товаришки!

3 ДІЯЛЬНОСТІ РОБ. ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА

Крок за кроком Робітниче Запомогове Товариство в Канаді починає ставати на твердий ґрунт. Поступає воно в своїй організації діяльності повільно, але ми з досвіду знаємо, що всяка робітничая організація не відзначається скорим розвитком, бо робітникам завжди приходить створити свою організацію в тяжких умовах, зустрічаючись на шляху свого організаційного поступу з різними перешкодами.

Українські організовані робітники, які є застрільниками всякого нового організаційного руху серед українського робітництва в Канаді, обтяжені організаційною і просвітною працею. Крім тяжкої праці в фабриці, в копальні, в лісі, на залізниці, приходиться ще боротися на фронті темноти, дезорганізації та віддаленості на всі бік світу і місцеві події. Бо на те-ж вони і організовані в просвітній гуртки та в відділи політичної партії. І коли розпочинається якась нова робота, яка вимагає нових зусиль, нової затрати сил і енергії, то цілком зрозуміло, що вона виконується вже якесь прихвощем, поза іншою роботою, у вільну хвилину. А кілька в організованих робітників є тих "вільних хвилин", то про це злишнім буде тут говорити.

Робітниче Запомогове Товариство в Канаді зістало засноване минулої осені. До IV. З'їзду Стіварищення Укр. Роб. Дім воно організувало свою діяльність лише в Вінніпегу. Товариші з провінції, приєднуючись засади "сім раз м'яч, а раз рік", все ждали докладніших інформацій, а головне очікували на з'їзд Стіварищення Укр. Роб. Дім, на якому, при співучасті їх делегатів мала вирішитися справа організації Р.З.Т.

Коли делегати на з'їзд Стів. Укр. Роб. Дім повернули до своїх місцевостей, тоді тільки почали наспівати вісти про поширення Р.З.Т. на провінції.

До цієї пори Р.З.Т. числять 9 відділів, членство яких виконало всі вимоги статута і є формально одобрено головним зарядом та переведено через книжки. Загальне число членів тих відділів вносить після звіту на засіданні головного заряду 16. цвітня ц. р. 345. Далше головний заряд отримав вже відомості про організування нових 5 відділів, число членів яких вносить 169. Декотрі з цих відділів прислали вже виконені аплікації своїх членів. Отож загальне членство Р.З.Т. після останнього звіту секретарів відділів з різних місцевостей вносить 515 членів.

Згодосивши до тепер а поза Вінніпегу місцевості є слідуєчі: Ріджайна, Дромгеаер, Колгорст, Корбін, Нордер, Ледбрідж, Едмонтон, Вест Форт Вільям, Форт Вільям, Тіммінс, Ошана, Монтреал, Лондон.

Вінніпегський відділ, як найстарший, видає вже за останні два місяці своїм членам \$48.85 допомоги. Загальний прихід Р.З.Т. від часу його істотування вносить \$1.300.00. Загальний розхід, в який входять видатки зв'язані з інкорпорацією, з друкуванням статутів, аплікацій, веденням секретарів, міміографом і виданням допомоги вносить \$562.54. В касі головного заряду є готівки \$737.46.

Так приблизно представляється до цієї пори діяльність Р.З.Т. Судячи після листів товаришів з провінції, організаційна діяльність пішла-б успішніше, еси-б Р.З.Т. могло вислати в цій справі свого організатора. Бо всіма товариші дамаються докладні інформації про те, як започаткувати організування відділів, як вести роботу, та й многи точки статута вимагають також докладного пояснення. Однак головний заряд покісно не розпоряджає достаточними засобами, щоб вислати спеціального організатора і організує свою організаційну діяльність листом.

Бажаємо є, щоб товариші на місцях взяли це під увагу і присвятили більше часу і старань для придбання членів Р.З.Т. Постарайтеся, товариші, при кожній нагоді популяризувати Р.З.Т. між загальним українським робітництвом. Для цього використовуйте концерти, представлення, і інші підприємства, забираючи на них слово на кілька минут підчас павз. Р.З.Т. є корисною і потрібною організацією для кожного українського робітника, положення якого не є забезпечене в теперішній капіталістичній системі. Нині робітник здоровий і чується щасливий, еси взагалі робітник може почувати себе щасливим в капіталістичній системі. Але все-ж таки, поки здоровий, він потрібний панови як робоча сила. Але в разі якогось випадку або слабости він стає нікому не потрібний, його цураються експлоататори, вони викидають його з фабрики на вулицю. І хто тоді тоді робітничої допоможе? Хто допоможе бодай в перших тяжких його тяжкого положення? А ми знаємо, що вчасна поміч є багато дорожша і часами може вратувати здоров'я постраданого робітника.

А що станеться з сімєю убитого в фабриці або в копальні робітника? Компанія буде нею заопікуватися? Щоби і дістати щось від компанії, то треба ще перше з нею судитися, а поки щось висудити, то можна з голоду умерти. Робітники добре знають це з власного досвіду. А коли сімейний робітник умирає від якоїсь слабости, тоді його сім'я остається без жадних засобів до життя. Дехто каже, що Р.З.Т. не забезпечує сім'ю того робітника на стало. Так, але в першу найтяжшу хвилину воно дає її значну допомогу. А ми знаємо багато випадків, де після смерті робітника товариші колективно між собою збирали для його сім'ї 10—15 доларів і ця поміч була для неї дошокою ратушкою. А Р.З.Т. платить з гори поважну суму грошей в таких випадках. І ця поміч не є жербанною, але взаїмопомічно. І та взаїмопоміч може бути тим більша, чим більше членів буде мати Р.З.Т. Старайтесь, товариші, підготувати число членів Р.З.Т. в найближшій часі. Кожний український робітник в Канаді повинен стати членом Робітничого Запомогового Товариства!

За всіма інформаціями, статуту, аплікаціями звертайтеся сейчас-же до головного заряду Р.З.Т. на адресу Укр. Роб. Дому в Вінніпегу.

В ХАОСІ ОРІЕНТАЦІЙ.

(Від власного кореспондента.)

Прилучення Східної Галичини до Польщі викликало перш усього безмірне розчарування серед широких кол націоналістичного галицького табору. Першці ці засліплені антагоністи не хотіли доводо вірити у "справедливе" вирішення, але як повірили, то теж вагалися, що робити їм: чи оголошувати всенародну жалобу, чи може грізно протестувати. Для фасону рішення було обмежитися на простих присягах "бодостри" духа. Але цього було замало. Рішення антанті зробило своє і створило хаос. Люде найшлися на переломі і кинулися шукати орієнтацій. І власне цей момент, який проходить так непомітно, незвичайно цікавий і може служити нам, як неочінена студія стану і вартости душі нашої дрібнобуржуазії.

Було б смішно дорікати українським міщухам, що вони були такими сліпими антагоністами. Вони рішучо не могли бути іншими. Так, як свідомий робітник не може бути рівнодушний до радянської влади і соціальної революції, так свідомий і несвідомий дрібнобуржуй мусить бути вірним рабом буржуазної антанті. Це-ж класова спорідненість. Це-ж і є класовий поділ людства. Антанта — спілка буржуазії і капіталістів, оборонець прав буржуазії і її гадузей — дрібнобуржуазії, міщанства, куркуліства. Вона пропагує і насильно насаджує буржуазний устрій, вона й бореться ріжними способами проти нових хвилі — соціальної революції. Хіба-ж член буржуазної класи може не вірити в такого рідного оборонця?

Галицька буржуазія і міщанство 5 років калючили перед антантою і 5 років вірили в її "справедливість", хоч мали наглядні докази, що милостива "мама" не для всіх мамою, а вже найменше для України. Але раб, який з покоління в покоління перейшов сліпим рабом, ніколи не буде інакшим.

Нам все закидають, що ми винаходимо якусь українську буржуазію, мовляв, народ ми бідний, без своєї шаяхти й капіталістів. Звичайно такі закиди чуємо ми від тих, що належать до буржуазної класи. Не будемо гадувати на цьому місці буржуазії Великої України, помішники, дідичів і власників цукроварень, які в більшій часті організовані в партії "українських хліборобів-державників" і без сумніву є великими патріотами соборної України. Візьмим в цьому випадку тільки так звану "спролетаризовану" Галичину, по словам деяких панів, країну бідну, без рідної буржуазії, а з широкими слоями бідного селянства, робітничества і трудової інтелігенції. Не згадуємо навіть тих найбільш власників-Українців, які на чолі з мітрополитом графом Андрієм Шептицьким мають великі і менші маєтки і експлуатують "улюблений" бідний народ. Перш усього маємо тисячі дрібних власників з "скромними" фільварочками і ще скромнішими акціями в нафтових, сільних і інших підприємствах. Є тисячі українських патріотів, що належать до ріжних спілок з польськими панями, як: парельяція лісів, експлуатація млинів, тартаків, ткальських фабрик, банків і т. д. Є тисячі народних "провідників" починаючи "трудівниками", а кінчаючи радикалами і "соціалістами-демократами", що є активними акціонерами в переїжних підприємствах, які ніби-то створені на "благо" народу, в дійсності, щоб дерти з того народу шкуру. А всі попи до 50, 100, 150, 200 і 300 моргами поля! А всі пани адвокати, судії, інженери і інші "громадські діячі", хіба-ж не є власниками пишних будинків-кам'яниць, хіба не мчать на власних конях і бричках? І неже все це тільки "трудова інтелігенція"? Чим трудиться вона? Чи тільки для свого прожиття, власним трудом? Ніхто з нас не відкидає інтелектуальної (умової) праці, але-ж такою "працею" годі висидувати тисячі, десятки тисяч бідних людей. З такої праці неможливо для чесної людини збавити маєтки, які висисають кров з інших. І хіба-ж це не буржуазія чи дрібнобуржуазія? Хіба-ж всі ці пани могли бути іншими, як були? Антанта — речник і оборонець прав буржуазії і галицька дрібнобуржуазія мусила орієнтуватися на неї, бо тільки антанта давала гарантії вільного розвитку їх інтересів. А маси, які були засліплені і йшли за ними, були невидочими, яких вели рівною дорогою і казали скакати через ривчак, котрого на гладкому шляху зовсім не було.

Сьогодні ми з боку можемо обсервувати хаос, який витворився в Галичині після "справедливого" вирішення її долі. Галицький дрібнобуржуазії випали з рук віжки і одиний аргумент: видержати вірними антанті. Вона свідомо тепер свогоного нещастя намагається внести в галицьке життя щось нового. Але це йде не так легко. Маси прозріли і зараз з уст дрібнобуржуазних патріотів лунає розлучний крик:

— Маси кидайтеся в обнатку болшевізму! Це яснє і зрозуміле. Широки маси по важкому досвіді пізнають свій обман і шукать свого оборонця. Одиним оборонцем в цьому випадку може бути тільки ворог буржуазної антанті, а ним є радянська федерація республік. Але мою метою є власне по можості ясно представити нові орієнтації, які саме тепер виникли на галицькому ґрунті.

По правді хаос в цьому відношенні величезний, так серед старого "громадянства", як і серед молодого. Остеровий і твердо стоїть одинока комуністична партія Галичини, сила якої з кожним днем кріпшає.

Дрібнобуржуазні партії опинилися на роздорожу. Головна з них, так звана "трудова" партія — з старою генерацією тихесенько і зручно кокетує з Варшавою. Для бувших австрійських послів і інших власників "трудова" інтелігентів факт прилучення Галичини до Польщі став доконаним і їх міркування зводять до слідуючого: Антанта без їх дозволу прилучила Галичину до Польщі і тимсамим перестала зовсім говорити з "українцями". Польща одержала мандат "життя і смерті" в Галичині, значить, треба "ратувати ситуацію". В пресі неясно пробокмується про якусь автономію, тому й треба використати її. З прилученням мусимо погодитися і власною працею в братській згоді з польськими панями жити, як жили під Австрією. Орієнтація на Схід — небезпечна патріотично-буржуазній класі. Це-ж смерть її. Польща, хоч вона Польща, але всітаки стоїть на сторожі їх класи. Значить, одиний вихід, погодитися з долею, перевести вибори в Галичині і wraz з іншими партіями створити "автономне" життя під Польщею.

Думку що вперто підпірають галицькі патріоти і проводять її в життя при допомозі підготовчих статей в "Громадському Вістнику" а тепер в "Діаі". На цій-же платформі до певної міри стоїть і Петрушевч. Він-же з своїми "дипломатами" мав довшу нараду з галицькими "діячами" в "вільному" місті Данигу в перших днях цвітня 1923.

Друга група, головою з галицької молоді і "ліваючих" елементів національної закраски, як дотепершній антагоністи, розчаровані вирішенням, а також радикали, творять так звану групу активістів. Іх девізом є: надія на власні сили, без допомоги чужих. Ця група ставить собі за ціль боротися ірландським способом проти польського поневолення і ніби-то не орієнтується нікуди. В дійсності задумує при допомозі Радянської України зробити з неї базу свого активного руху і хоч до певної міри ворожо ставиться до сучасної радянської влади — то всітаки з практичних причин задумує "жити з нею дружно".

Найбільш сильна орієнтація є третя: Орієнтація Сходу. Люде цієї орієнтації вірять в одну можливість визволення, при допомозі Радянської України. Вони вправді покищо "дикі" і бродять без проводу, але і з них відколюється крило, яке більш реалізує свою орієнтацію.

І в цьому хаосі всітаки викристалізується ясна думка, яка робиться переважаною силою в Галичині. Згодом вона буде пануючим світоглядом, який при вільній праці можна буде використати так, як цього вимагають інтереси соціальної Революції. Хаос, який зараз панує, є необхідний і в ньому одно тільки ясно: ґрунтовне банкруцтво політики української дрібнобуржуазії. Як би вона тепер не хитрувала, всітаки робота її буде найкращим агітатором за поглибленням класової свідомости і революційної думки.

Юрко Роніца.

ВЧІМСЯ ВІД НАШИХ ВОРОГІВ.

Буржуазні письменники всіх країн пишуть в своїх газетах і книжках, щоб ми, робітники, любили і шанували лише свою націю, свою мову, свою віру і взагалі все, що "своє". Очевидно, ніхто з свідомих робітників не має нічого проти того, щоб любити та шанувати свою мову чи народність. Та вже щодо віри, то вона є двояка: одні вірять в забобони, другі — в науку. Всі класово свідомі робітники вірять в науку, але в той сам час вони ніколи не стараються насильно відтягати віруючих людей від забобонної віри.

Та не так любов до "свого" розуміє буржуазія і її пагані. Буржуазія нас навчає, що ми ми любили і шанували наших класових ворогів, всіх тих, що мають владу, всіх тих, що своєю фальшивою "наукою" туманять робочий люд і торгують ним; всіх тих, що в імені народу — розпинають той народ — народ робочий.

Та все-ж таки "наука" буржуазії не пішла на марне. Міліони робітників зроуміли її так, як їхні пани і підданки хотіли. Замість любити і шанувати свій народ працюючий — вони шанують своїх ворогів, котрі накинuli їм і забобонну віру і все інше, що держить робітничу класу в злиднях і темноті.

Робітник йде за страйколом на місце свого брата-робітника, робітник страїє в робітничу, робітник саджає робітника в тюрму і т. п.

І це десь таки в тій державі, де нема "чужинців", де живуть лише самі "свої", де істнує лише одна мова, одні звичаї і обичаї.

А що ми побачимо, як заглянемо до такої держави, де є "свої" і "чужі", як приміром в Канаді або в Злуч. Державах? Все в фабриці робітника, зараз і почувеш: "Нашого"? Кожний питає за "своїм", хотіть дуже добре знає, що до фабрики пани не йдуть робити, а лише наші — наші по праці і класі.

Збираєш на каліку, зараз і питаєш: "Якої нації?" Збираєш на політичних владів — те саме. Просиш робітника, щоб підписав петицію в справі ульнення політичного робітничого зв'язу, — то хоч тут вже нічого не коштує, лише підписати своє імя, а однак темний робітник і тут зашитає: "Чи це наш?" Скажи йому сто раз, що "наш" — наш робітник, що бореться за твої і мої інтереси. Очевидно, ніхто з свідомих робітників не має нічого проти того, щоб любити та шанувати свою мову чи народність. Та вже щодо віри, то вона є двояка: одні вірять в забобони, другі — в науку. Всі класово свідомі робітники вірять в науку, але в той сам час вони ніколи не стараються насильно відтягати віруючих людей від забобонної віри.

ДЕЗЕРТИРИ З ПОЛЬСЬКОЇ АРМІЇ.

Під таким наголовком харківська "Седяньська Правда" пише:

В останній час помічається численне дезертирство на наш бік з польської армії. За прикриттям обрахунком за останній місяць, як подає польська газета "Серп", перейшло польсько-українську границю на бік Радянської України більш, як 8.000 польських жовнірів. Звичайно, їх не можна всіх порухувати, бо здебільша польські жовніри, перейшовши одинцем чи невеличким гуртком, подаються далше в глибину країни, примуючи на Київ, Одесу, Житомир, чи яке інше відоме їм місто.

Дезертири польські є двох ріжних виглядів. Одні — це ті рекрути, що ще не служили в війську і не бажаючи служити і захищати панів, кидують батьківщину-мачуху і мандрують в Радянську країну. Це здебільша Українці, мобілізовані з Галичини, Волині та Холмщини, а також Білоруси.

Другу частину дезертирів становлять Польки робітники та незможники, що служили в панській армії і незадоволені з тих порядків та здривств, які істнують у польській державі.

Господарча руїна краю, пролієвська політика панського уряду, а найбільше ті утиски, що спляються на польських робітників та селян, та до того гніт казарми є причиною того незадоволення, що панує в польській армії і примує багатьох утікати на наш бік.

Коли тут польських жовнірів запитують, чого втікли, ті відповідають: "Та годі нам той панський служби, та досить нам тих панських порядків". Деякі жалуються на те, що їх обдурили з наділом землі в той час, як вони воювали з большевиками.

Ми маємо багато ознак, що польська армія революціонується, наслідком чого є те численне дезертирство на наш бік. Переходять навіть цілими гуртами. Так недавно перейшли на Волинь цілий взвод піхоти, що належав до 8 полку. Той взвод обзоборів свого офіцера і в строевому порядку перейшов границю, склав свою зброю в нашій місцевій командатурі і відправився до Києва. Це дуже приємний для нас факт.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ КАЛЕНДАР

- 2. мая 1648 р. вибрано гетьманом Богдана Хмельницького.
2. мая 1849 р. Дрезденське повстання в Саксонії, в якому приймав участь М. Бакунін.
2. мая 1892 р. Урочище подання англійському парламенту 2-гої петиції чартистів. Парламент не прийняв її.
2. мая 1921 р. Векрукарська нарада К.П.У. (Боротьбиствів).
4. мая 1818 р. народився Карл Маркс.
4. мая 1838 р. викуп Тараса Шевченка з кріпацтва.
4. мая 1918 р. утворення української "монархії" з гетьманом П. Скоропадським на чолі.
5. мая 1789 р. утворення генеральних штатів у Франції.
5. мая 1849 р. арештовано 33 "Петрашевців", між ними Достоевського й Плещеева, їх обвинувачено в поширенні соціалістичних ідей фуризму.
5. мая 1849 р. забито Катеринославського генерал-губернатора Желановського й поранено московського генерал-губернатора Дубасова.
6. мая 1920 р. захоплення Києва польською шляхтою.
7. мая 1866 р. арешт П. Лаврова в Петербурзі.
7. мая 1918 р. арештовано провідника англійських комуністів Джана Макліна в Англії.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісти". Не забувайте про пресовий фонд одинокої української робітничої газети в Канаді!